

Sygn. akt II CSK 166/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku M. B. i A. J.  
przy uczestnictwie E. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.  
o ustanowienie służebności przesyłu,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 października 2014 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyń  
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala  
wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M. B. i A. J. wniosły skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 5 listopada 2013 r. oddalającego ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w P.. Sądy obydwu instancji uznały, że wnioski skarżących o ustanowienie na stanowiącej ich własność nieruchomości służebności przesyłu nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ uczestnik – E. [...] sp. z o.o. w P. – nabył tę służebność w drodze zasiedzenia przed złożeniem wniosku w niniejszej sprawie. Sądy przyjęły 20-letni termin zasiedzenia, uznając, że uczestnik (jego poprzednik prawny) wszedł w dobrej wierze w posiadanie nieruchomości w zakresie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, gdyż uzyskał je z chwilą uchylecia art. 128 k.c., tj. z dniem 1 lutego 1989 r. na nieruchomości stanowiącej wówczas własność Skarbu Państwa, a następnie - w wyniku komunalizacji - własność Miasta P.. Sądy nie zgodziły się w wnioskodawczyniami, że o złej wierze powinny decydować okoliczności związane z wykorzystaniem nieruchomości na inne cele niż cel na który ją wywłaszczono, co umożliwiło wnioskodawczynom odzyskanie nieruchomości w 1992 r.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie powołały podstawę naruszenia prawa materialnego - art. 172 w zw. z art. 292 i art. 352 k.c., art. 7 k.c. i art. 3 ust. 1 i 2 w zw. z art. 6 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (tekst jedn. Dz.U. z 1971 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest

ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

W ocenie skarżących istnieje potrzeba rozstrzygnięcia następujących zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie:

1). „czy przedsiębiorstwa energetyczne przystępujące do eksploatacji linii energetycznej, a następnie korzystającej z niej bez uregulowania w jakikolwiek sposób spraw prawnych związanych z korzystaniem z nieruchomości, po których przebiega infrastruktura przesyłowa - cechuje dobra czy zła wiara, w szczególności wobec licznych zmian podmiotowych związanych z wyodrębnianiem lub przenoszeniem części majątku przedsiębiorstw energetycznych oraz wobec zmian właścicielskich nieruchomości”.

2). „czy ocena dobrej lub złej wiary cechującej przedsiębiorstwo energetyczne, winna być dokonywana wyłącznie na moment uruchomienia linii energetycznej i przystąpienia do jej eksploatacji, czy też należy badać cały okres posiadania i eksploataowania linii energetycznej i cechującą w tym okresie dobrą lub złą wiarę przedsiębiorstwa energetycznego”.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (Lex nr 1214575), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione

zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, chociaż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, względnie, że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć.

W sprawie nie występuje potrzeba wykładni przepisów prawa ani też istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Odnosząc się do przytoczonej przez skarżących argumentacji, należy stwierdzić, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, iż o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują oceniane indywidualnie w każdej sprawie okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad cudzą rzeczą, którego późniejsze zmiany (w zakresie istotnym dla oceny dobrej lub złej wiary) nie wpływają już na długość okresu koniecznego do zasiedzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r., III CSK 57/10, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 35/10, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 360/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2007 r., OSNC-ZD 2008, nr 3, poz. 91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 r., I CSK 453/08, nie publ.). Skarga kasacyjna nie mogła więc być przyjęta do rozpoznania z powodów w niej wskazanych.

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c.

[aw]